

استفتائات اعمال بعد از منی و طواف نساء

استفتائات اعمال بعد از منی و طواف نساء

[۱۱۸۹] س - اگر کسی تنها این ترس را داشته باشد که بعد از برگشت از منی، در اثر ازدحام نتواند طواف کند یا به مشقت بیفتد، آیا می تواند اعمال حج را مقدم دارد یا نه؟

ج - مورد جواز تقدیم نیست و نمی تواند مقدم بدارد. [۱]

[۱۱۹۰] س - اعمال حج را به جهت خوف حیض، بر اعمال منی مقدم داشت، ولی چون طواف یا سعی را قطع کرده بود، به طوری که می باید اتمام و اعاده کند و چنین کرد، آیا بعد از اعمال منی بر او چیزی نیست؟ [۲]

ج - اگر وظیفه را انجام داده چیزی بر او نیست. [۳]

[۱۱۹۱] س - آیا نایب هم، اگر خوف حیض یا مرض داشته باشد، می تواند اعمال حج را بر وقوفین و اعمال منی مقدم بدارد یا نه؟

ج [۴] - مانع ندارد. [۵]

[۱۱۹۲] س - کسانی که اعمال حج را قبل از اعمال منی انجام می دهند، آیا می توانند سعی را بعد از برگشتن از منی انجام دهند و باقی اعمال را قبل؟

ج - محل اشکال است. [۶]

[۱۱۹۳] س - تقدیم اعمال مکه برای ذویالأعذار جایز است یا لازم؟

ج - جایز است و لازم نیست. [۷]

[۱۱۹۴] س - کسانی که اعمال حج را مقدم بر وقوفین می نمایند، آیا باید اقرب زمان به موقوفین را رعایت کنند؟

ج - لازم نیست.

[۱۱۹۵] س - تشخیص عذر برای کسانی که اعمال حج را مقدم می دارند، بر عهده خود آنان است یا بر عهده گردانندگان گروه و مسؤولین؟

ج - تشخیص با خود مکلف است. [۸]

[۱۱۹۶] س کسی که او را به وسیله تخت طواف می دهند، آیا می تواند اعمال حج خود را بر وقوفین مقدم بدارد؟

ج - اگر در هر صورت باید او را طواف دهند و عذر دیگری نیست، نمی تواند مقدم بدارد. [۹]

[۱۱۹۷] س کسی که اعمال حج را بر وقوفین مقدم می دارد، آیا می تواند طواف نساء را بعد از وقوفین و اعمال دیگر انجام دهد؟

ج - بنابر احتیاط در موردی تقدیم بدارند که هر سه عمل را مقدماً انجام دهند. [۱۰]

[۱۱۹۸] س - شخصی که می تواند اعمال مکه را بر وقوفین مقدم بدارد، اگر جهلاً بدون احرام، اعمال مکه را انجام داد چه صورتی دارد؟

ج - کفایت نمی کند [۱۱] و باید یا قبل از وقوفین آنها را با احرام اعاده کند و یا بعد از وقوفین و اعمال منی، آنها را به جا آورد.

[۱۱۹۹] س - آیا می تواند اعمال مکه را به نایب واگذارد، در صورتی که می تواند تأخیر بیندازد تا خود به جا آورد؟

ج - با فرض اینکه می تواند خودش به جا آورد، ولو با تأخیر، تا آخر وقت نمی تواند نایب بگیرد.

[۱۲۰۰] س - در مناسک فرموده اید وقت انجام اعمال حج تا روز یازدهم است و بعید نیست که تا آخر ماه ذیحجه نیت کند، در صورتی که وقت انجام مناسک حج تا روز یازدهم باشد، اگر تأخیر انداخت چون محتمل است ظرف وجوب منقضی شده باشد آیا معصیت نموده است؟

ج - معصیت نیست. [۱۲]

[۱۲۰۱] س کسی که از منی برگشته و هنوز اعمال واجب مکه را انجام نداده، آیا می تواند طواف مستحبی انجام دهد و نیز در حال احرام عمره تمتع آیا می تواند قبل از انجام عمره، طواف مستحبی انجام دهد؟

ج [۱۳] - احتیاطاً ترک نماید. [۱۴]

[۱۲۰۲] س - آیا بعد از انجام اعمال منی، قبل از انجام اعمال مکه، می توان از مکه خارج شد یا خیر؟

ج - مانع ندارد. [۱۵]

[۱۲۰۳] م - اگر شخص، چندین عمره مفرده بهجای آورده باشد و در هیچکدام طواف نساء نکرده باشد، یک طواف نساء برای تمام آنها کفایت می کند. [۱۶]

[۱۲۰۴] م - احتياط آن است که نايب در طواف نساء، نيت مافياالذمه کند، گرچه مي تواند به نيت منوب عنه انجام دهد. [۱۷]

[۱۲۰۵] س - آيا پيش از به جا آوردن طواف نساء و بعد از انجام حلق و اعمال بعدي، تمام انواع تلذذ و تمتع از زن حرام است و يا اختصاص به جماع دارد؟

ج - از مطلق تلذذ از زن بايد اجتناب نمايد. [۱۸]

[۱۲۰۶] س - آيا تاخير طواف نساء از سعي تا چند روز، جايز است يا خير؟

ج - مانع ندارد. [۱۹]

[۱۲۰۷] س - شخصي بعد از حج، ازدواج کرد و داراي فرزند شد، بعداً متوجه مي شود که در حج، طواف نساء را به جا نياورده است، حال که متوجه شده است، حکم زن و فرزند او چگونه است و نسبت به طواف بايد چه کند؟

ج - با فرض جهل، فرزند او حکم حلالزاده را دارد ولي عقد ازدواج باطل است [۲۰] و بايد طواف نساء را انجام دهد و اگر بخواهد بعد از آن تجديد عقد نمايد. [۲۱]

[۱۲۰۸] س - مردی به زنش گفت وظیفه من طواف نساء است ولي تو بايد طواف رجال به جا آوري! زن بهجاي نيت «طواف نساء» «طواف رجال» ذکر کرد، آيا کافي است يا نه؟

ج - اگر منظورش ادای وظیفه است، مانع ندارد.

[۱۲۰۹] س - کسی که عمره مفرده انجام مي داد، بدون اینکه تقصير کند، طواف نساء رابهجا آورد، آيا وظیفه او چیست و عمره او باطل است يا نه؟

ج - عمره باطل نمي شود، ليکن بايد بعد از تقصير، طواف نساء را اعاده [۲۲] نمايد و بدون آن حرمت نساء باقي است.

[۱۲۱۰] س - شخصي پس از مراجعت از مکه شک مي کند که طواف نساء حج يا عمره مفرده را به جا آورده يا نه، چه وظیفه اي دارد؟

ج - [۲۳] اگر التفات به وجوب طواف نساء نداشته، بايد طواف نساء را انجام دهد [۲۴] و همچنين است در صورت التفات [۲۵] علي الأحوط، بلکه خالي از قوت نيست.

[۱۲۱۱] س - اگر کسی بعد از شوط چهارم طواف نساء مفرده، با زوجه خود مواجهه نمايد، آيا مانند طواف نساء حج است که به حج لطمه اي وارد نکرده و كفاره هم ندارد؟

ج [۲۶] - بلي، عمل صحيح است و كفاره ندارد، اگرچه حرام مرتکب شده است. [۲۷]

[۱۲۱۲] س - به جا نیاوردن طواف نساء از روی جهل، همانند طواف حج و عمره است که باید حج را اعاده کند و شتر قربانی نماید؟ چنانکه در مسأله ۱۷ فصل پنجم حج در مناسک می فرمایید؟

ج - ترک طواف نساء، حج را باطل نمی کند و کفاره ندارد، ولی حرمت نساء بدون آن باقی است و ارتکاب آن کفاره دارد. [۲۸]

[۱۲۱۳] س - شخصی قبل از طواف نساء با زوجه خود ملاعبه نموده و از روی شهوت به او دست زده است، آیا کفاره دارد؟

ج - کفاره دارد مگر در صورت جهل. [۲۹]

[۱۲۱۴] س - زنی که اعمال حج خود را بر وقوفین مقدم داشته، بعد از سعی حایض می شود، شوهرش در همان وقت به نیابت از او طواف نساء را انجام می دهد، آیا این نیابت صحیح است؟

ج - صحیح نیست و تقدیم برای کسی است که خودش طواف می کند و احتیاط آن است که اکتفا به آنچه مقدم داشته هم نکند. [۳۰]

[۱۲۱۵] س - اگر نایب طواف نساء را به جا نیاورد، آیا فقط زن بر او حرام است یا ذمه اش هم مشغول است، هرچند بعد از مردن باشد، که باید برای او قضا کند؟

ج - ذمه او هم مشغول است، ولی خودش باید در حیاتش انجام دهد و اگر نمی تواند نایب بگیرد. [۳۱]

[۱۲۱۶] س - شخصی طواف نساء عمره مفرده را فراموش کرده و بعد برای عمره تمتع محرم شده است، آیا طواف نساء فراموش شده را، بعد از انجام اعمال عمره تمتع به جا آورد یا قبل از آن؟

ج - می تواند بعد از انجام اعمال عمره تمتع به جا آورد و اگر تأخیر بیندازد، طواف نساء حج، کفایت از آن می کند. [۳۲]

[۱۲۱۷] س - کسی که طواف نساء عمره مفرده را به جا نیاورده و بعد از آن حج افراد به جا می آورد، آیا طواف نساء حج افراد کفایت می کند؟

ج - کفایت می کند. [۳۳]

[۱۲۱۸] س - پیرمردان و پیر زنانی که عمل زناشویی از آنان ممکن نیست و ازدواج هم نمی کنند و نیز کسی که عتین است، آیا اگر طواف نساء را نیاورند اشکال دارد؟

ج - گرچه طواف نساء جزو اعمال نیست، لکن عمل واجب است که باید انجام داده شود. [۳۴]

[۱]. آیه الله اردبیلی: می تواند احتیاط کند و اعمال حج را مقدم بدارد و پس از بازگشت از منی اگر نتوانست اعمال را اعاده کند، نایب بگیرد.

آیه الله بهجت: تقدیم اعمال مکه برای کسی که پس از بازگشت از منی از ازدحام جمعیت می ترسد، جایز است ولی احتیاطاً بعد از برگشت از منی اعمال را تکرار کند و در صورت عدم امکان نایب بگیرد (مناسک، س ۱۶۷).

آیه الله تبریزی، آیه الله مکارم: احتیاط آن است که مقدم دارد و بعداً اگر نتوانست برای طواف نایب بگیرد.

آیه الله زنجان: در مورد اول تقدیم طواف و سعی واجب و مجزی است و در مورد دوم می توانند رجاء مقدم کنند ولی اگر کشف خلاف شد مجزی نیست و تقدیم طواف نساء در هیچ یک از دو مورد جایز نیست.

آیه الله سبحانی: افرادی که دارای روحیه ضعیف هستند و یا حالت وسواسی و ترس از جمعیت دارند این حالت صرفاً مجوز تقدیم اعمال مکه بر وقوفین نمی شود.

آیه الله سیستانی: کسانی که بازگشت به مکه برای آنها مشکل است و یا طواف نمودن بعد از بازگشت از منی به علت ازدحام شدید جمعیت یا غیر آن برای آنها مشکل است می توانند مقدم دارند (مناسک، مسأله ۴۱۲).

[۲]. آیه الله بهجت: به ذیل مسأله ۱۱۷۶ مراجعه شود.

آیه الله تبریزی، آیه الله خویی: تقدیم سعی و طواف نساء بر وقوف مجزی نیست گرچه احوط تقدیم سعی و اعاده آن است، بلی کسی که از بازگشت به مکه می ترسد همه اعمال مکه را می تواند مقدم کند. (مناسک، مسأله ۴۱۷ و ۴۱۸).

[۳]. آیه الله صافی، آیه الله گلپایگانی: به حاشیه مسأله ۱۱۷۷ مراجعه شود.

[۴]. آیه الله زنجان: اگر هنگام احرام، اطمینان به عدم عذر داشته باشد، حج و نیابتش صحیح است.

[۵]. آیه الله اردبیلی: مشروط بر اینکه عذر او پس از قبول نیابت عارض شده باشد وگرنه عملش ذمه منوبعنه را بریء نمی کند.

آیه الله خویی، فتوای ایشان در این مورد در دست نیست، بلی حکم نایب معذور به عذر طاری، قبلاً در بحث نیابت گذشت.

[۶]. مراجعه شود به مسأله ۱۱۷۶.

آیه الله اردبیلی: اظهر عدم جواز تأخیر سعی است.

آیه الله بهجت: بعد از طواف سعی است.

آیه الله زنجانی، آیه الله سیستانی: جایز نیست.

آیه الله مکارم: همه را قبلاً انجام می دهند.

[۷]. آیه الله اردبیلی: مگر اینکه اطمینان داشته باشد که پس از بازگشت از منی نمی تواند طواف و نماز آن و سعی را به جا آورد که در این صورت لازم است.

آیه الله تبریزی: مگر اینکه بدانند یا اطمینان داشته باشند؛ چنانچه اعمال مکه را بر وقوفین مقدم نکنند، بعد امکان انجام آن را ندارند، که در این صورت واجب است طواف و نماز آن را مقدم کنند و بنابر احتیاط مستحب، سعی را نیز مقدم و بعد اعاده کنند.

آیه الله خویی: کسی که خوف این را دارد که نتواند طواف صحیح تام بعد از وقوفین انجام دهد لازم است طواف را قبل از وقوف انجام دهد، بلی ظاهر مناسک راجع به زنی که صرفاً می ترسد حیض بشود ولی اطمینان به آن ندارد، جواز تقدیم و عدم لزوم آن است. □

□ آیه الله زنجانی: به حاشیه مسأله ۱۱۷۶ مراجعه شود.

آية الله سبحاني: مگر براي کساني که مي دانند تا زماني که در مکه هستند و يا تا آخر ذي حجه عذرشان برطرف نمي شود و مجبور به استنابه مي شوند که در اين صورت واجب است خود اعمال را تقديماً انجام دهند.

آية الله صافي، آية الله گلپايگاني: مگر براي کسي که يقين دارد بعد از برگشتن از مني و تا آخر ذي حجه امکان انجام آن را ندارد که در اين صورت تقديم واجب است. (آداب و احکام حج، مسأله ۹۰۷).

[۸]. آية الله زنجاني: يعني حاجي بايد ببيند معمول مردم، وضعيت وي را عذر مي دانند يا خير و علم وسواس و علم کسي که کمترين دشواري را عذر مي داند، ملاک نيست و بايد به متعارف رجوع کند.

[۹]. آية الله اردبيلي: بنابر احتياط واجب.

[۱۰]. آية الله اردبيلي: بنابر احتياط طواف نساء و نماز آن را رجاء^۱ مقدم بدارد و پس از اعمال مني، آن را اعاده نمايد و اگر نتوانست نايب بگيرد.

آية الله زنجاني: به حاشيه مسأله ۱۱۷۶ مراجعه شود. □

□ آية الله سيستاني: تأخير طواف نساء مانعي ندارد.

آية الله مكارم: هر سه عمل را مقدماً انجام دهد.

مراجعه شود به مسأله ۱۱۷۶.

[۱۱]. آية الله بهجت: اگر شخصي به دليل عذر، اعمال مکه را مقدّم داشت، بعداً^۱ كشف شد که اعمال را بدون احرام

انجام داده، به آن اکتفا نکند و احتیاطاً طواف و نماز و سعی را اعاده کند (مناسک، س ۱۶۸).

آیه الله سبحانی: و باید با احرام انجام دهد.

آیه الله مکارم: بنابر احتیاط واجب.

[۱۲]. آیه الله اردبیلی: به حاشیه مسأله ۱۱۷۲ مراجعه شود.

[۱۳]. آیه الله زنجانی: تا طواف واجب خود ولو طواف نساء را انجام نداده نمی تواند طواف مستحب بکند.

[۱۴]. آیه الله بهجت: می تواند.

آیه الله سیستانی، آیه الله فاضل: می تواند، ولی متمتع پس از احرام حج و قبل از خروج به عرفات، به احتیاط واجب نباید طواف مستحبی کند، هر چند طواف حج را مقدم داشته باشد.

[۱۵]. آیه الله بهجت: خلاف احتیاط است.

آیه الله تبریزی: احتیاط واجب این است که تا اعمال حج تمام نشده، از مکه خارج نشود.

آیه الله خامنه ای: ولی باید خروج به نحوی باشد که بتواند مناسک باقی مانده را در وقت خودش انجام دهد. (استفتاء ۶۲۴۶۰، س ۱۶)

آیه الله خویی: جایز نیست. (المسائل الشرعیه، ج ۱، ص ۳۱۳).

آیه الله سبحانی: احتیاط آن است که تا اعمال را تکمیل نکرده خارج نشود.

آیه الله فاضل: احتیاط واجب این است که تا اعمال حج تمام نشده از مکه خارج نشود، مگر اینکه اطمینان داشته باشد که برای اتمام اعمال برمی گردد.

[۱۶]. آیه الله اردبیلی: باید برای هر یک از آنها یک طواف نساء به جا آورد.

آیات عظام بهجت، سبحانی، فاضل: بنابر احتیاط، برای هر کدام یک طواف نساء انجام دهد.

آیه الله تبریزی: هر احرام، طواف نساء مستقل لازم دارد ولی احتیاط این است تا طواف عمره مفرد را انجام نداده، محرم به احرام جدید نشود.

آیه الله خامنه ای: واجب است برای هر عمره مفرد جداگانه طواف نساء به جا آورد، اگرچه تحلل با طواف نساء واحد بعید نیست. (مناسک حج، مسائل متفرقه، س ۵۱)

آیات عظام خویی، زنجانی، صافی: هر احرام، طواف نساء مستقل لازم دارد. (مستفاد از مسأله ۶۸ استفتائات).

آیه الله سیستانی: هر احرام، طواف نساء مستقل لازم دارد بنابر احتیاط واجب.

[۱۷]. آیه الله خویی، آیه الله سیستانی: به نیت منوب عنه انجام دهد (ملحق، سؤال ۳۶۱).

آیه الله زنجانی: به نیت منوب عنه انجام دهد و انجام به قصد ما فی الذمه نیز صحیح است.

آیه الله سبحانی، آیه الله فاضل: طواف نساء به نیت منوب عنه انجام شود.

آیه الله صافی، آیه الله گلپایگانی: طواف نساء را باید به نیت منوب عنه به جا آورد (توضیح المسائل، م ۲۰۵۷).

[۱۸]. آیه الله اردبیلی: بنابر احتیاط واجب.

آیه الله مکارم: بنابر احتیاط واجب.

مراجعه شود به مسأله ۱۱۸۱ و ۱۱۸۲.

[۱۹]. آیه الله زنجانی: ولی نباید از ماه ذی حجه به تأخیر بیفتد.

[۲۰]. آیه الله اردبیلی: ظاهراً عقد صحیح است و نیاز به تجدید ندارد ولی مادامی که طواف نساء و نماز آن را خودش و در صورت عذر نایبش انجام نداده اند، جماع و همچنین بنابر احتیاط واجب سایر استمتاعات بر او حرام است.

آیه الله بهجت: تا طواف نساء به جا نیاورد زن حلال نیست ولی عقد صحیح است و فرزند حلال زاده است، بنابر این اگر نتواند شخصاً طواف نساء را به جا آورد نایب بگیرد که طواف نساء و نمازش را انجام دهد. □

□ آیه الله تبریزی، آیه الله خویی: ظاهراً عقد صحیح است و نیاز به تجدید ندارد، ولی مادامی که طواف نساء و نماز آن را خودش و در صورت تعذر نایبش انجام نداده جماع جایز نیست.

آیه الله سبحانی: فرزند او حلال زاده است و باید طواف نساء را انجام دهد و احتیاطاً عقد را تجدید کند.

آیه الله سیستانی: عقد او صحیح است؛ زیرا آنچه بر حاجی پس از حلق حرام است، استمتاع است نه عقد و امّا اولاد به هر حال ملحق به او هستند.

آیه الله مکارم: بنابر احتیاط واجب عقد او باطل است.

[۲۱]. آیه الله زنجانی: عقد ازدواج آنها صحیح و احتیاط استحبابی در اعاده عقد بعد از طواف نساء است.

[۲۲]. آیه الله بهجت: به ذیل مسأله ۸۹۸ مراجعه شود.

آیه الله سبحانی: و اگر به وطن بازگشته خود تقصیر کند و برای طواف نساء و نماز آن چنانچه برگشتن مشقت دارد استنابه کند و احتیاطاً علاوه بر نایب نماز طواف نساء را خودش نیز بخواند.

آیه الله سیستانی، آیه الله مکارم: بنابر احتیاط واجب.

[۲۳]. آیه الله بهجت: اگر توانست خودش به جا آورد و الا نایب بگیرد.

آیه الله زنجان: اگر قبل از تمتع از نساء، شک کرده، باید طواف نساء را انجام دهد و اگر بعد از تمتع، شک کرده چنانچه احتمال بدهد هنگام استمتاع، به رعایت جهات شرعی توجه داشته □
□ است اعتنا به شکش نمی کند و اگر احتمال ندهد باید طواف نساء را به جا آورد، البته در حج اگر بعد از گذشتن ماه ذی حجه، برایش شک پیدا شده مطلقاً اعتنا نمی کند.

آیه الله سبحانی: چنانچه در انجام طواف نساء در حج شک کند در حالی که ماه ذی حجه الحرام به پایان نرسیده است چنین فردی باید خود و در صورت عدم امکان نائب او طواف نساء و نماز آن را انجام دهد و اگر پس از خروج ماه ذی حجه چنین شکی رخ دهد اعتنا نکند ولی در مورد شک در انجام طواف عمره مفرده به متن عمل شود.

[۲۴]. آیه الله تبریزی، آیه الله خویی: اگر شک بعد از عمل مواقعه با زوجه برایش حاصل شد، به آن اعتنا ننموده و بنابر انجام آن گذارد.

آیه الله سبحانی: اگر قبل از به پایان رسیدن ماه ذیالحجه شک کند باید خود وی و یا در صورت عدم امکان نائب او طواف نساء و نماز آن را انجام دهد و اگر پس از خروج ماه ذیالحجه چنین شکی رخ داد، اعتنا نکند (مناسک، م ۵۲۵).

آیه الله سیستانی: باید طواف نساء را انجام دهد و اگر معذور است یا مشقت دارد نایب بگیرد.

آیه الله مکارم: بنابر احتیاط واجب در صورت اول، ولی در صورت بعد طواف نساء لازم نیست.

[۲۵]. آیه الله صافی، آیه الله گلپایگانی: ولی اگر التفات به وجوب آن داشته و شک دارد که انجام داده یا نه، بعید نیست انجام آن واجب نباشد، اگر چه احتیاط خوب است (آداب و احکام حج، مسأله ۹۱۵).

[۲۶]. آیه الله بهجت: اگر توانست خودش به جا آورد والا نایب بگیرد.

آیه الله سبحانی: بعد از نیمه اول طواف نساء یعنی سه شوط و نیم، و باید استغفار کند و طوافش را با تحصیل طهارت تمام کند.

[۲۷]. آیه الله بهجت: قبل از اتمام شوط پنجم کفاره دارد، بنابر احتیاط و بعد از شوط پنجم کفاره ندارد البته این مسأله را درباره حج دارند نه عمره مفرده. (مستفاد از مناسک، مسأله ۲۲۲) به ذیل مسأله ۳۱۸ مراجعه شود.

آیه الله تبریزی: چنانچه این عمل بعد از سعی بوده، عمره باطل نمی شود، ولی قبل از شوط پنجم کفاره دارد، بلکه احوط کفاره است مطلقاً.□

□ آیه الله خویی: بعد از سعی عمره باطل نمی شود ولی کفاره دارد مگر اینکه شوط پنجم را به جا آورده بوده. (مناسک، مسأله ۲۲۳).

آیه الله سیستانی: استغفار کند و کفاره ندارد و طوافش را تمام کند (ملحق مناسک، سؤال ۳۶۶).

نظر آیه الله زنجانی در این مسأله به دست نیامد.

[۲۸]. آیه الله اردبیلی: مگر در صورت جهل و نسیان.

آیات عظام بهجت، تبریزی، خویی، زنجانی، سبحانی، سیستانی، مکارم: در صورت فراموشی یا ندانستن مسأله کفارہ ندارد.

[۲۹]. آیات عظام اردبیلی، بهجت، زنجانی، سبحانی، سیستانی، فاضل: یا نسیان.

به مسأله ۱۱۸۲ مراجعه شود.

آیه الله مکارم: بنابر احتیاط واجب، ولی در صورت فراموشی یا ندانستن مسأله کفارہ ندارد.

[۳۰]. آیه الله اردبیلی: طواف حج و نماز آن و سعی صحیح است و طواف نساء و نماز آن را پس از بازگشت از منی به جا آورد و نیابت شوهرش صحیح نیست. □

□ آیات عظام تبریزی، خویی، سبحانی: اگر به جهت خوف از حیض، اعمال حج را مقدّم کرده، اعاده طواف حج لازم نیست لکن بنابر احتیاط واجب باید سعی را اعاده کند و باید طواف نساء هم بعد از وقوفین و اعمال حج باشد.

آیه الله زنجانی: پس از بازگشت از منی اگر پاک شد طواف نساء را خودش به جا می آورد والا نایب می گیرد.

آیه الله سیستانی: آنچه مقدم داشته کافی است و طواف نساء را پس از اعمال روز عید انجام دهد و اگر نتوانست تکلیف ساقط است ولی احتیاط آن است که نایب بگیرد.

آیه الله فاضل: یعنی با فرض اینکه زن نتوانسته همه اعمال حج را قبل از وقوفین انجام بدهد، احتیاط این است که بعد از پاک شدن مجدداً همه اعمال بعد از منی را اعاده کند.

[۳۱]. آیه الله بهجت: و چنانچه قبل از تدارک فوت نماید، احتیاط این است که از ترک اش قضای آن آورده شود. (مناسک، مسأله ۴۲۵).

آیه الله خویی، آیه الله فاضل: در صورت عدم تدارک در زمان زنده بودنش، بنابر احتیاط باید قضای آن از ترک او به

جا آورده شود. (مناسک عربی، مسأله ۴۲۰).

آیه الله زنجانی: و اگر در زمان حیاتش تدارک نکرد واجب است وصیت کند و در هر صورت وصیت کند یا نه. مسؤولیت انجام طواف نساء بر عهده ولی اوست و هزینه آن از اصل ترکه خارج می شود؛ مگر متبرعی پیدا شود یا خودش وصیت نافذی کرده باشد که از ثلث حساب کنند.

آیه الله سبحانی: اگر بمیرد از ترکه او کسی را اجیر کنند تا طواف نساء را به نیابت از او و به نیت آنچه بر ذمه نایب بوده است به جا آورد ولی ترک طواف نساء از جانب نائب نسبت به منوب عنه اثری از جهت حرمت نساء ندارد.

[۳۲]. آیه الله اردبیلی: بنابر اقوی طواف نساء عمره مفرده را مستقلاً به جا آورد.

آیه الله بهجت: در این مسأله و مسأله بعدی به ذیل مسأله ۱۲۰۳ مراجعه شود.

آیه الله تبریزی: صحت احرام جدید قبل از طواف نساء عمره مفرده محل اشکال است.

آیه الله خامنه ای: کفایت نمی کند، گرچه زن بر او حلال می شود. (مناسک حج، مسائل متفرقه، س ۵۱)

آیات عظام خویی، زنجانی، صافی: کفایت نمی کند.

آیه الله سبحانی: باید قبل از انجام اعمال عمره تمتع طواف نساء را انجام دهد و سپس به اعمال عمره بپردازد و طواف نساء حج بنابر احتیاط کفایت از آن نمی کند.

آیه الله سیستانی: کفایت نمی کند بنابر احتیاط.

آیه الله فاضل: کفایت نمی کند و برای عمره مفرده بنابر احتیاط واجب یک طواف نساء دیگر به جا آورد.

[۳۳]. مانند سؤال قبل است.

آیه الله اردبیلی: کفایت نمی کند.

آیه الله خامنه ای: به حاشیه مسأله قبل مراجعه شود.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

آیه الله سبحانی: کفایت نمی کند و به ذیل سؤال ۱۸۵ و ۱۲۱۱ مراجعه شود.

[۳۴]. آیه الله زنجانی: طواف نساء از اجزاء واجب حج یا عمره مفرده است و بر عتین و کسانی که نمی تواند زناشویی کنند نیز واجب است.